

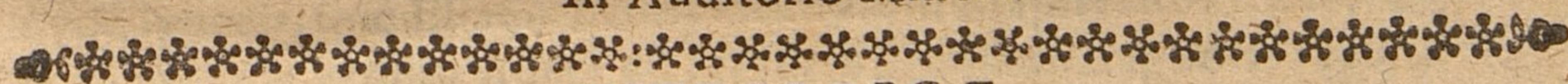
De
NESTORIO,

disputabunt
Annuente Jehova,

PRÆSES
M. JOHANNES SIMON FRANCUS,
MOENO-FRANCOFURTANUS,

&
Respondens
M. STEPHANUS PILARIK,
Matthæi-Villa Hungarus,
SS. Theol. Studiosus.

Anno cl^o l^o LXX. d. 6. Augusti. horis mat.
In Auditorio Minori,

WITTEBERGÆ,
Typis MICHAELIS Wende.

NESSTORIO

Annuaire

FRANZ

M. JOHANNES SIMON FRANK

M. STEPHAN PILLARIK

Martin

1822

von Dr. W. G. ...

in ...

...

...

...

PRÆLOQVIUM.

Quam utile ac necessarium Theologiæ cultori sit
 Studium Historicum, non est, ut in erudito hoc terrarum
 orbe prolixâ verborum ambage ostendam. Plumbeus atq;
 hebes sit oportet, qui inficietur, historiâ opus esse ab ovo
 ad mala deductâ, ut appareat, quid olim, quid heri, quid nunc agi-
 tetur: ubi cesserint Adversarii, ubi adhuc hæreant? *Nescire, quid*
anteâ, quam natus sis, acciderit, est semper esse puerum, inquit toga-
torum disertissimus Cicero. Ut Ophiogenum & Marsiorum familia in
Cypro & Italia venenum prognatis ingenerarunt; Ita Hæretici toxi-
cum suum pestilentissimum, nisi homines probè præmuniantur,
longè, latèq; transmittunt. Semper sunt alites infaustæ, quæ vipe-
rinum hæreseos ovum, vel semel jactum, venenato suo incubitu ex-
cludunt & propagant. Photinus videbatur dudum expirasse, lucisq;
sua usuram amisisse; revixit tamen atq; reluxit in Socino: ita God-
schalcus in Calvino, Berengarius in Dipnosophistis: Alii in aliis.
 Certè, ne è longinquo quid petam, *Theodorus Mopsuestenus in Nesto-*
rio, Nestorius in Zwinglio, Zwinglius in suis Affectis revocatus est;
 quod lynceis, imò Elianis oculis intuiti sunt Majores nostri Zelotæ,
 & adhuc cum gemitu videre est, easdem sæpissimè tragædias repeti,
 non rebus ipsis variatis; sed personis duntaxat mutatis, basin salu-
 tis nostræ æqvè arietantibus. *Similia accidunt, donec manet eadem*
hominum natum, ait Thucidides. Ut igitur his fundamentum de-
 struamus, quo hæresin suam superstruunt, historiam novisse maximo-
 pere necesse est, quippe quæ (describente illo Rhetore in lib. i. ad
Herennium) nihil aliud est, quam ipsa res gesta, ab ætatis nostræ
 memoria remota. *Perpetuus thesaurus est exemplorum, & ex-*
pressa imago & quasi speculum humana vite ad omnia mundi
 tempora

tempora congruens, cum humanos casus proponat, qui velut in
 orbem sui similes aliquando redeunt, cum non res, sed persona,
 homines, loca & tempora saltem mutantur. O Utinam Nestorius
 noster Hæresiarcha non tam alto supercilio studium Historicum
 parvi fecisset! vix in execrabilem suam hæresin fuisset prolapsus.
 Cum enim naturalem quandam, inquit Socrates, haberet eloquen-
 tiam, eruditum se putabat; cum tamen revera indoctus esset.
**INTERPRETUM LIBROS LEGERE DEDIGNA-
 BATUR.** Inflatum enim propter eloquentiam **VETERIBUS
 NON ACCURATE INCUMBEBAT**, sed se potiore
 omnibus judicabat, ignorabat itaq; in vetustis exemplaribus
 Catholice Joannis esse scriptum, omnem spiritum, qui Jesum
 solvit, à DEO non esse, &c. Utinam Nihusius ille Apostata, qui,
 quòd sub Doctoribus non profecerit, quondam cuidam objecit,
 Historiam Ecclesiasticam meliori ratione excoluisset! Non
 haberemus sanè cerebrinam illam Neutralistarum Theologiam,
 quæ tot, proh dolor! in Ecclesia dat turbas, tot infirmioribus
 scandala præbet, tot apostasiarum mater est, tantos cachinnos
 hæreticis movit, tantas hostibus veritatis suppetias tulit, tot
 convitia in Orthodoxos exspuit, Arminianismo, dehinc atheismo
 latisimam portam aperit, universæ Orthodoxiæ jugulum petit.
 Ut cum Magnifico DN. D. SCHERZERO, Patrono magno, loquar.
 Quare videbor operæ fecisse pretium, si ex antiquitate Nestorium,
 hæreticissimum Personæ & Naturarum Christi Separatorem, histo-
 ricis aliquibus dissertatiunculis brevissimè delineavero, atq; sic anti-
 Christianum ejus Spiritum, quem hodierna lux in multos effudit,
 tacitè notavero. Cum verò in Patriam instans iter, aliaq; quibus
 invitatus obruor, impedimenta, proposito obstant, quo minus mihi,
 nedum aliis satisfacere hæc vice possim, veniam à Benevolo
 Lectore ad aliud tempus rogo, quo juvante DEO, affectatam jam
 Nestorii descriptionem pro virili conficiemus, monstrato simul
 Calvinianorum in heterodoxia consensu. Deus annue cœptis!

CAPUT

(3)
CAPUT PRIMUM.
De
**NESTORII ORIGINE
ET QUALITATE.**

1. *Quis fuerit Nestorius? quibus Parentibus & quâ Patriâ natus?*
2. *An à Cilice Patre & Samosateno Avo, censente Baronio, &c?*
3. *Ob facundiam fuit fastuosus, ob fastum rudis.*
4. *Ex Monacho fit Presbyter, ex Presbytero Episcopus, quod pietatem præ se ferebat, & sonorâ voce popularem auram & applausum promeruerat.*
5. *Ordinatur.*
6. *Impietatem prodit.*
7. *Baronius notatur.*
8. *Nestorius in Hæreticos crudeliter furit.*
9. *Arianorum Oratorium dat incendio.*
10. *Excitat turbas. Furorem continuat, & ob id occiditur Antonius. Macedonianis templum aufert.*
10. *Miserrima hinc oritur Ecclesie conditio.*

§. I.

NESTORIUS, de quo impræsentiarum nonnulla facere verba est animus, non fuit Orthodoxus Phanagoria Civitatis Episcopus & Martyr, cujus mentio fit in *Concil. Chalced. Act. 1. in princ. Historia Tripartita lib. VI. cap. 11. & ap. Nicephorum Callistum Hist. Ecclesiast. lib. X. cap. 8.* neq; egregius ille Juvenis, qui Lyeum pugilem vicit & ob id Imperatoris jussu occisus; sed capax istud totius diabolica nequitiæ instrumentum, quod fidei incendium blasphemiarum officinam meritò dixerunt Socrates *Hist. Eccles. l. VIII. c. 29.* & Evagrius *l. II. c. 2.* natum in oppido Germaniceorum Syria ad Euphratem, vid. Socrat. *l. c.* Cassiodorus *Hist. Trip. lib. XII. cap. 4.* Parentibus hodie ignotis.

§. II. Nostratum quidem Non-Nema in *Historia Nestorianismi cap. 1. §. 1.* & Cæsar Baronius *Annalium Ecclesiasticorum T. IV. ad ann. Christi 428. pag. 589.* existimant ex Suida esse manifestum, quod fuerit Samosateni, nefandi illius Hæresiarchæ, nepos. Ita enim Suidas *Lexico Tom. II. pag. 221.* ὁὸς μὲν γὰρ ἦν τῆς κίλιας, Theodori scil. Mopsvesteni, ἀπὸ γονοῦ δὲ τῆς Σαμοσατέως. Ubi di-

certis verbis *Paulum & Theodorum* inter *προϋόντες* refert. Ast non dixerim hoc de generis; verum hæreseos profapia capiendum. Vid. cap. II. circa finem.

§. III. Naturali quâdam pollebat eloquentiâ. Vocalis erat & facundus, teste *Nicephoro*, & ob id admodum arrogans, cum tamen reverà indoctus esset. *Nestorius* war ein stolzer ungelehrter Mann/und da er ein so grosser Bischoff und Patriarch ward/meinete er / daß er müste der gelehrteste Mann auff Erden gehalten werden/dörffte keine Bücher der Vorfahren oder andern lesen/oder ihrer Weise nach von den Sachen zu reden lernen/sondern weil er wohl beredt und bestimmte / wolte er ein selbst erwachsener Doctor und Meister seyn. *Αυτοδιδαντος!* ita depingit eum beatissimus Dn. D. *Dannhauerus*, *Gamaliel desideratissimus* eheu! ex *Lutheri Megalandri Nostri Tom. VII. Jen. fol. 262. Salve Reformato p. 161. Socrates, Nicephorus, Cassiodorus* atque alii passim hoc ipsi tribuunt testimonium, quod interpretum libros non fuerit dignatus legere: Solus ita sibi sapiebat, ut propter externum facundiæ donum veteribus non accuratè incumberet, sed se ipsum omnibus potiorum judicaret.

§. IV. Factum est autem, cum exeunte anno Christi 427. 24. die Decembris *Sisinnius*, Patriarcha Constantinopolitanus obiisset diem suum, ut eis, qui honores & magistratus gerebant, placeret, neminem ex ejus Ecclesiæ clero Episcopum creare, propter vanam eorum, qui honorem talem temerè, quibus ipsi faverent, mandatum volebant, gratiam. Multi enim *Philippo*, multi vero *Proclo* cupiebant; quare extraneum quendam ex Antiochia designare visum est: Fortè quod eventum non minus prosperum, quàm olim, cum *Johannes Chrysostomus* inde accersitus esset, sperarent. Vocatur itaque *Nestorius*, Presbyter *Antiochenus*, antea *Monachus* in monasterio *S. Euprepii* in locum *Sisinnii Pontifex*, ad præviam Aulicorum commendationem, quod in dicendo promptus & facilis esset, laudemq; castitatis & pietatis meruisset maximam. Ut *Theodoretus* refert, sordidâ erat indutus veste, mæstus & tristis incedens, forenses tumultus devitans, corporis pallore & macie abstinentiam simulans & quiete

(5.)

quiete sibi vivens: His artibus & simulationibus plerosq; alliciebat ad sui admirationem, quousq; ad graviores provenit etatem, videri potius, quam esse Christianus, & suam magis, quam Christi gloriam querere studens.

§. V. Nestorius jam vocatus, trimestri ab Antecessoris obitu ordinatur Episcopus Constantinopolitanus, Anno Christi 428. decima Aprilis. Consulibus Felice & Tauro. De ordinatione hac quid senserint Episcopi quidam, dabunt Cælestini ad Nestorium literæ, quæ extant in Concilio Ephesino, edito ex Bibliotheca Antonii Contii pag. m. 18. ubi Papa scribit: Latificavit animum nostrum venientium narratio nuntiorum, quam mox firmavit eorum, qui interfuerunt ordinationi tuæ relatio collegarum, qui tibi testimonii tantum tulerunt, quantum ferri huic debuit, qui aliunde videbatur electus. Tanta ante opinione vixisti, ut tuis te aliena Civitas invideret. Hæc Cælestinus: eadem ferme Cyrillus venerandæ memoriæ Alexandrinorum Episcopus, uti nominatur ab Evagrio, Epist. ad Theod. Tom. V. Conc. Eph. edit. Pelt. fertur testatus.

§. VI. Atque ita prædicabatur à plurimis, tum pietatis, tum modestiæ, aliarumq; virtutum nomine: Qualis verò fuerit ingenio ac moribus, statim ab inauguratione sua ad Episcopatum detexit. Theodosium Junioem, Romanum Imperatorem ita sollicitabat in prima, coram omni populo, extemplò habita concione: Da mihi o Imperator, terram ab Hæreticis repurgatam, & ego Tibi vicissim scelum dabo. Disperde mecum Hæreticos & ego Tecum disperdam Persas! Nicephorus l. XIX. c. 21. Cassiod. Hist. Tr. l. XII. c. 4. &c. Ubi (dicente Socrate l. VII. c. XXIX.) qui animi sententiam ex verbis conjectare noverunt, neq; docendi levitas, neq; ferocia, neq; inanis glorie studium in hoc homine latuit, quod ne modico quidem tempore se ipsum cohibens, in hujusmodi verba prorupisset; Sed si juxta proverbium dicendum sit, cum ne aquam quidem civitatis gustasset, factus est persecutor, ut illum propterea non solum hæretici, verum etiam, qui ejus fidei concordabant, dixerint πυρὸς φάσγαν, incendiarium, Gallicè Boute feu.

§. VII. Obiter hic notamus Baronium, qui ad an. Christi 428. hæc adversus Socratem tradit. Concitum inquit pag. 579. contine gradum,

dum, Lector! ne pedibus cito abeat in sententiam Socratis, dum in-
 primum invehitur in Nestorium ob huiusmodi sibi visum temerè dictam
 Cur enim displicuerint ista Socrati dicam: Tu arbiter esto! Non qui-
 dem ex his reprehensibilis Nestorius videri debuit, quòd de hereticis
 profligandis Episcopali egerit libertate, vigoreq; Sacrodotali senten-
 tiam illam dixerit: nec quòd in Hereticos primo bellum indixerit,
 meruit reprehensionem. Quid enim in optimo quòq; pastore, qui pre-
 ficitur gregi, magis desiderari debet, quàm ut ingruentes lupos arceat?
 Cur præterea temeraria, vanaq; inflata fastu sententia illa cum pol-
 litatione victorie adversus barbaros obtinenda, si ante ab eo fuerint
 Ecclesie perduelles expulsi, videri possit, si id à Deo præstari solere,
 cum talia ab Imperatore facta præcedunt, & vetera & recentia
 exempla clamarent? Sed quòd una cum aliis hereticis ex ea sententia
 exagitandi quòq; fuerint Novatiani, quos & idem Nestorius magno-
 pere infectatus est, inde plane accidit, ut Novatianus ipse Socrates,
 eadem expertus verbera, verbis illis ipsum inceserit. Hinc illa lachry-
 ma! Hæc ille, Sed concitum contine gradum, Lector Candide!
 & animadvertes Baronium non minus quàm Nestorium in Hereticos
 ferocientem vehementer, cui responderemus prolixè, si privilegia
 & statuta huius Academiae ferrent, ut ex Historia falcem nostram
 mitteremus in alienam messem. Ne tamen vitrea, ut vocat Augusti-
 nus, Adversarii argutiæ huius suspicionis aliquod habeant pondus,
 audiatur præter Socratem, (etsi Novatianum) Cyri Episcopus, ami-
 citiâ Nestorio intimè junctus Theodoretus in Ep. ad Sporadium, qui de
 Nestorio scribit, quòd instar Ægyptiacae plage in Ecclesiam DEI cum
 certa ejus pernicie irrepserit, & Sacerdotum numero adscriptus, populi
 Dei regendi suscepta cura, in ipsomet principio, qualis in tota vita sua
 futurus esset, aperte ostenderit. Ut primum enim sedem Constantino-
 politanam maximam occupavit, ac si tyrannidem quandam Sacerdotis
 præfecturam rapuisset, non amplius in se ipso impietatem, quam antea
 mente conceperat, continere voluit, sed ex potestate licentiam quan-
 dam stultam adeptus, in medium illam profert & in omnibus patefacit.

§. VIII. Hanc suam crudelitatem Nestorius de die in diem
 magis magisque exereuit pro virili in Macedonios, Novatianos &
 Quartadecimanos per Asiam, Lydiam, Cariam & qui præterea Miletum
 & Sar-

de Sardinis erant. Neque enim quiescebat; verum contra Hæreticos machinando, civitatem, quantum in ipso erat, subvertebat. Quinta statim post ordinationem die Oratorium Arianorum, in quo occultè congregabantur, destruere volens, in tantam eos vecordiam impulit, ut visâ Oratorii demolitione ignem illi incenderint & combusserint. Conabatur etiam depopulari Novatianos, ob id stipulatus, quo Paulus Novatianorum Episcopus, religionis gratiâ præclarus habebatur. Proceres autem refrænarunt ejus impetum. Uti recenset Socrat. l. VII. c. 29. Casiod. Hist. Tr. l. XII. c. 4. Niceph. l. XIV. c. 31.

§. IX. Parabant Ariani adversus insultos hosce insultus semetipsum defendere & magnum commisissent facinus, nisi civitatis custos consilium ipsorum impedivisset. Silere tamen non poterat Persecutor; contra Hæreticos, quantum in ipso erat, agebat. Multa quoque præter consuetudinem Ecclesiæ perpetrabat, aliosque in odium sui concitabat, sicut gesta ipsius ostendunt. Nam in Germa Civitate Helleponti, Antonius Episcopus impetui Nestorii contra Hæreticos subserviens, Macedonianos exagitare conabatur, excusationis loco mandatum Patriarchæ prætexens. Itaque Macedoniani populationem aliquamque pertulerunt. Quoniam vero ab Antonio vehementius vastabantur, dolorem non cohibentes amplius, in gravem rerum desperationem inciderunt, ac per viros subornatos, qui inulciscendi libidinem honesto ac bono præferebant, virum illum interfecerunt. Odium hoc, quod ipse excitaverat Nestorius, in occasionem furoris sui rapuit ac Imperatoribus persuasit, ut Ecclesias Macedonianis auferrent. Ablatae igitur sunt illis Ecclesiæ, ea, quæ ante muros antiquos Constantinopoli fuit & Cyzena & alia multa, quas in agro Helleponti habuerant. Nonnulli autem ex illis ad Ecclesiam Homousianorum in fide consentientes accesserunt. Socrates. Verum ut vino deditos, juxta proverbium, vinum non destituit, nec contentiosum concertatio; Ita quoque Nestorio amanti persecutiones, evenit, ut persequeretur semper Ecclesiam DEI. Casiodorus.

§. X. Qualem tum temporis Ecclesiæ putamus fuisse tentationem, cum infelix ille Nestorius subito ex ove conversus in lupum, gregem Christi lacerare cœpisset? cum hi ipsi, qui rodebantur, ex magna adhuc parte ovem crederent, ideoque morsibus ejus magis

B

pate-

paterent. Nam quis tam facile errare arbitraretur, quem tanto Sacerdotum studio persecutum videret? qui cum magno Sanctorum amore, summo populi favore celebraretur, quotidie palam divina tractabat elogia, & noxios quoque Judæorum atque Gentilium confutabat errores. Quo tandem justo modo non cuius fidem faceret, se recta docere, recta prædicare, recte sentire? *Scilicet cunctas alias insectabatur hereses, ut uni suæ patefaceret aditum.* Vincentius Lirin. *contra Hæres. c. 6.* Atqui ad lapsum in Hæresin jam promovemus pedem, quod Historici non tantum suppetunt, quantum ad planam & plenam descriptionem alias requireremus. Nulla enim monumenta supersunt, postquam Imperatores pietatis provecturi messem, Zizaniis sublatis in cineres verti fecerunt, nisi quæ captim & frustillatim hinc inde reperiuntur: Quod verò lapsum concernit, in eo recensendo erga posteritatem fuere liberaliores.

CAPUT SECUNDUM.

De

NESTORII LAPSU IN HÆRESIN.

1. *Varie de Nestorii errore sententia. Ex Pontificiis & Calvinianis quidam eo usque procedunt, ut explicite eum duas in Christo personas docuisse, non erubescant edere in vulgus.*
2. *Dero-don, sub larva, quam Stannarius, Calvinista Marpurgen-sis detraxit, in Dissp. fasciculo, ab omni hæresi absolvit: contra Cyrillum & Episcopos Ephesinos ceu heterodoxos impugnat, notatus eo nomine à Marefo Syll. Dissp. P. II. p. 13. quamvis non ubique citra injuriam.*
3. *Nostra sententia, media, tutis-sima, verissima & probatissima, in Symbolicis & à nostratibus Theologis conscriptis libris.*
4. *Ex Nestorio.*
5. *Ipsò Cy-rillo Nestorii Adversario. Et 6. Orientalibus.*
7. *Quomodo fuerit patefacta? Resp. 1. Ex eo, quod volebat admittere vocem Θεοτόκου. 8. Cur eam noluerit usurpari.*

§. I.

Est autem apud Auctores duplex de Nestorii lapsu in hæresin sententia.

pellari meruit à pientissimè defuncto Dn. D. Dannhawero, Operum
 Tom. I. pag. 1070. b. f. T. II. p. 713. a. m. B. Chemnitio de duabus na-
 turis in Christo p. m. 77. Theologis Wittebergenfibus Antapolog. ad
 Rinthelens. Epist. Apologeticam p. 98. 480. &c. B. Leonh. Huttero
 Loc. Comm. p. 132. B. Wolffgango Franzio Oratione de initiis & pro-
 gressu certaminum Nestorianorum & Eutybianorum in Articulo de
 Persona Christi p. 10. B. Dannhawero Salv. Ref. p. 119. 120. &c. Hod.
 Sp. Calv. p. 1572. seqq. Dn. D. Meisnero Exam. Cath. Heidelb. p. 459.
 D. Königio Hist. Nestorianismi cap. II. §. 10. &c. Religio itaq; nobis
 erit ab ea diverti, donec contrarium clarissimis speciminibus fue-
 rit probatum. Diversum verò hæctenus è veterum monumentis tra-
 dere nequiverunt antiquitatum Doctores peritissimi.

§. IV. Res multis modis clara est, præter allegata testimonia
 ex Nestorio: *Nomen Christi*, inquit Ep. I. ad Cyrillum, *quæ reperi-
 tur in actis Concilii Ephesini* t. Tom. I. cap. 13. *utramq; naturam pati-
 bilem & impassibilem IN UNICA PERSONA* denotat, quo idem
 Christus patibilis simul & impassibilis citra fidei discrimen concipi
 queat, illud quidem secundum humanitatem, hoc verò secundum divi-
 nitatem. Quæ verba Gallo ita arrisere, ut ea pro Nestorii Orthodoxia
 allegarit *disputatione de supposito*, quam suppresso nomine edidit
 Derodon. Ex his verbis clarescere, inquit, Nestorium negasse duas
 Personas in Christo, quia expressis verbis docet duas esse naturas in
 unica persona Christi, & eundem Christum patibilem & impassibilem
 juxta duas diversas naturas. In quaternione 17. quæ extat inter Acta
 Concilii Ephesini I. Tom. 2. cap. 8. Erat quidem Deus verbum ante-
 quam homo fieret, & Filius & Deus, & Patri conjunctus, posteriori-
 bus autem temporibus formam servi accepit. Verùm cum antea Filius
 & fuerit, & vocatus sit, **NON POTEST POST ASSUMPTAM
 SERVI FORMAM SEPARATIM VOCARI FILIUS, NE
 DUOS FILIOS STATUAMUS.** Quatern. 16. **INSEPARA-
 BILIS EST DEUS AB EO QUI APPARUIT.** Ana-
 them. 3. Cyrillo opposito. *Si quis non secundum conjunctionem U-
 NUM dixerit esse CHRISTUM, qui est etiam Emmanuel secun-
 dum naturam, ex utraq; etiam substantia, tam DEI Verbi, quam
 etiam ab eo Hominis suscepti IN UNA FILII CONNEXIONE,*
 quam

quam etiam nunc inconfuse servamus, minimè confitetur, anathema sit. Anath. 6. Si quis post incarnationem DEUM verbum, ALTERUM QUEMPAM PRÆTER CHRISTUM nominaverit, anathema sit. Epist. ad Alexandr. Episc. Hieropolitanum, cujus verba hæc leguntur in Actis Concilii V. Oecumenici Sess. 6. Oportet manere naturas in suis proprietatibus & sic per mirabilem & omnem rationem excedentem unitatem unum confiteri filium. Et iterum: NON DUAS PERSONAS UNAM FACIMUS, sed una appellatione Christi duas naturas simul significamus. Conf. Anathem. 7. Ep. ad Cyrill. Tom. IV. opp. Cyrill. p. 25. Epist. 2. ad Cœlest. P. R. ante A. C. C. I. Quatern. 15. &c. ex quibus omnibus perspicuum est, asseruisse Nestorium duas in una Persona naturas.

§. V. Neque id negat Cyrillus Antagonista, qui lib. I. adversus Nestorium p. m. 16. eum sic loquentem introducit: Μέγα τὸ δῶρε τὸ μωσήριον· τὸ γὰρ τὸ βλέπειν μὲν βρέφους, τὸ τὸ κατὰ Φαινόμενον πρὸς φάτον, τὸ τὸ σπαργάνων σωματικῶν δεῖξεν· τὸ τὸ κτὲν ὄρωμένῳ ἔσιαν δελιτοκον, ὑὸς, κτὲν τὸ γεγραμμένον· αἰώνι· ὑὸς τῶν ὅλων δημιουργός· ὑὸς τοῖς τῆς ἰδίας βοηθείας σπαργάνοις τὸ τῆς κτίσεως εὐδαλῦτον σφίλων. *Magnum sanè tanti doni Sacramentum.* Hic enim, qui videtur infans, hic qui recens apparet, hic qui fasciis corporalibus eget, hic qui secundum visibilem essentiam recenser editus, Filius est, ut scriptura docet, æternus, **FILIUS UNIVERSORUM OPIFEX**, Filius qui suæ opis fasciis dissolubilem creature naturam adstringit. Et alibi rursus: καὶ τὸ βρέφος γὰρ θεὸς ἀνιέξασθαι· τοσοῦτον ὁ θεὸς λόγος τὸ θεὸν ὑπεξέσθαι εἶναι διέσηκεν, ἄρχει δὲ ὧν καὶ τὸ συννημμένον σῶμα θεὸν προσηγόρευσε καὶ πάλιν γνωρίζοντι τὸν αἰθερωπότητα τὸ βρέφος, καὶ τὸ θεότητα· τὸ τῆς ὑοτηθῆς πρῶτον μοναδικὸν ἐν αἰθερωπότηθῃ καὶ θεότηθῃ φύσει. *Et infans enim est libera potestate, tantam abest Arie, ut Deus verbum sit sub Dei potestate.* (in quibus verbis conjunctum quoque corpus Deum appellavit.) Et rursus: **NOVIMUS ergò HUMANITATEM infantis, ac DIVINITATEM, FILIATIONIS UNITATEM SERVAMUS IN DEITATIS, HUMANITATIS, NATURA.** Recensitis hisce Nestorii verbis Cyrillus ita concludit: ἰδὲ δὴ καὶ μάλα

σαφώς τὸ βρέφους τὸ παρὰ φάτον, τὸ ὀρώμενον, τὸ δέλιπτον, τὸ
 ἐσπαργανωμένον, υἱὸν εἶναι Φῆς, καὶ τῶν ὅλων δημιουργός, &c.
Ecce jam disertis verbis, infantem recentem qui vi-
detur, mox editum, fasciis involutum, FILIUM ESSE
FATERIS, ET UNIVERSORUM OPIFICEM. Et lib. V.
Cyrilli, ait Nestorius in persona unigeniti: Cūm sim Dei forma, servi
formam indui; cūm sim Deus verbum, in carne conspicio; cūm sim
universitatis Dominus, personam pauperis propter vos indui; cūm esu-
riam visibiliter, esurientibus invisibiliter cibum subministro. Ut lubens
jam præteream loca alia Cyrilli libro de recta fide ad Reginas p. 53.
Et 66. Ep. ad Nest. Et Cler. Constantinop. Exegesis de V. Incarn. ad Va-
lerian. Et lib. II. contra Nest. p. 4. Et c.

§. VI. Neque deniq; probabile est, Orientales Nestorii partes
 tam anxie fuisse secutos, si novissent, eum duas in Christo statuere per-
 sonas. Constat enim Eos unitatem Θεοῦ ἁπλῶς acriter defendisse.
 Vid. quos citat Dn. D. König in *Historia Nestorianismi* §. 12. Cyrillus
 in *Charta Communitoria Eulogio data Tom. IV. Oper. Cyrill. pag. 70.*
edit. Basil. Et in Epistol. posteriore ad successum Episcopum Isauria Dio-
cesariensem l. alleg. p. 270. 271. 273. Patere quoq; ait id ipsum ex O-
rientalium Confessione in exemplari relationis ad Reges de his,
quæ Johannes Comes egerat, pag. 168. nec non ex reprehensionibus
Theodoretii Cyrilli anath. 1. 2. 8. 11. 12. oppositis. Conferatur &
B. Cyrilli Epistola ad Acacium Melitane Episcopum, qui de eo con-
questus erat per Epistolam, quasi consensisset Orientalibus. Op. T. V.
P. II. Epistolarum p. m. 119. Eam ob causam ait veriti Orientales, ne
qua ratione Verbi Dei gloria Et natura propterea quæ ob susceptam
cum carne dispensationem humano more de illo prædicantur, detrimen-
tum acciperet, voces discernunt: Οὐκ εἰς δύο τέμνοντες, ὡς ἔφλω,
τὸν ἕνα υἱόν, καὶ κύριον, non quidem unum Filium ac Dominum in
duos scindentes, ut dixi; sed alias quidem illius divinitati, alias verò
eiusdem humanitati, omnes tamen UNI EIDEM QVE PERSONÆ
assignantes. Atque hinc elucet, opinor, Nestorium perpetuò
clamasse, se nullo modo docere duos Christos, duos Filios, aut duas
Personas in Christo; sed naturarum differentiam necessariò retinen-
dam esse: Et tamen pia Mater Ecclesia illud inde deduxit per bonam
 & fluca-

& fluentem consequentiam, quia idem docebat virtualiter, interpretativè ac eventualiter. Nec diabolus Christum docuit apostatari à summo Numine, à quo sibi DATAM potestatem Oecumenicam, consequenter adorabilitatem dependentem fatetur: Nihilominus id Christus de apostasia interpretatur Matth. IV.

§. VII. Sunt autem insidiæ ejus ita deprehensæ. Adduxerat secum Antiochia Presbyterum Constantinopolim missum, quem in magno honore habebat, illoq; in gerendis rebus consultore utebatur. Is in Ecclesia aliquando verba ad populum faciens in hæc erumpebat: Θεολόκον τὴν Μαρίαν καλεῖτω μηδεὶς· Μαρία γὰρ αἰθροπὸν ἦν· ὡς αἰθροπὸς δὲ Θεὸν τεχθῆναι ἀδύνατον· Nemo Mariam Deiparam vocet: Fuit enim homo Maria. Ex homine autem Deum nasci est impossibile. Uti refert Socrates Hist. Eccles. lib. VII. cap. 32. & Evagrius lib. I. cap. 2. Hæc verba Leonem, aliosq; clericos ac laicos vehementer, ut par erat, offendebant. Sciebant enim omnes, Christum esse Deum, & nullo pacto propter dispensationem susceptam tanquam hominem à divinitate separatum, fidem habentes Apostolicæ voci, quæ dicit: Etiam si cognovimus secundum carnem Christum, aliam non amplius cognoscimus &c. Nestorius tantum abfuit, ut (ortâ in Ecclesia perturbatione) reprehenderet, vel Autorem compesceret & perperam dicta corrigere juberet, (nolebat enim tanquam blasphemum redarguere, quem ipse honoraverat) ut etiam ultro defenderet & ipse pro concione similia, quæ à Theodoro lib. IV. & Evagrio l. c. recitantur, proferret ἐγὼ, inquebat, τὸν ἡρόδρον διμηνῶν καὶ τριμηνῶν σὺν αὐτῷ Θεὸν ἰνομάσοιμι· Eum, qui spaciis mensuris, nempe bimestri & trimestri adoleverit, Deum certe non appellavero. Οὐκ ἔτεκεν, ὡς βέλτε, Μαρία Θεὸν, ἀλλ' ἔτεκεν αἰθροπὸν Θεότητος ὄργανον· Non peperit, ô Optime! Maria Deum; sed peperit hominem divinitatis instrumentum, item: Ανέγληθ' ἔδλω μητέρα Θεοῖς ἐπεισάγων· Reprehendi ethnicus non potest, matrem Diis attribuens, si nimirum à Christianis Deus rectè creditur matre natus.

§. VIII. Causa, cur Mariam Θεολόκον dici nolebat, recenset Socrates lib. VII. cap. 32. Scilicet hauriebat venenum ex tumore mentis, neglectuq; Sanctorum Patrum atq; contemptu antiquarum Ecclesiæ traditionum, cum sibi nimium sapiens, fastu inflatus elo-

quii se non indigere Doctore putavit. Non poterat distingvere abstractum à concreto, ut loquuntur in Scholis. Hinc existimabat, si Deus diceretur ex Maria natus, Deitatem quoque dicendum esse ex ea natam. Verba ejus apud Cyrillum lib. I. advers. eum pag. 6. hæc leguntur. Sæpe illos rogavi, Num Deitatem dicitis ex sancta Virgine natam? Ad hæc verba illicò resiliunt: Ecquis, inquiunt, tanto blasphemie morbo laborat, ut quæ templum genuit, Spiritus Sancti opera, in ea Deum ipsum creatum dicat? Deinde cum ad hæc subijcio: Quid igitur absurdi dicitur à nobis, cum vocem hanc efferre quidem suademus, sed ad commune duabus naturis significatum pergere? Tum verò putant blasphemum esse quod dicimus: Aut apertè conficere Divinitatem ex B. Maria genitam, aut sicut blasphemam fugies hanc vocem, cur quæ eadem atque ego dicis, te haud dicere simulas? Hæc atque alia multa videre est lib. I. Cyrilli contra Nestorium, in quo pro voce Θεογενεσιν ferè tota contentio est.

§. IX. Cogitabat secum Generationis eam esse rationem, ut quod oritur, sit ejusdem cum gignente substantiæ & naturæ, quemadmodum teste Dn. D. Meisnero in Exam. Catech. Heidelb. p. 466. Thomas etiam veram proprièque dictam generationem definit: quòd sit Origo viventis à principio vivente conjuncto, secundum substantiæ similitudinem 1. p. q. XXVII. art. II. Ex quo principio Nestorius quoque Epist. ad Cælestin. PP. dicebat: Oportet veram matrem de eadem esse essentiã, quæ & ex se natum. Jam, cum Deus & Deitas ipsi erant pro uno, Maria non erat ejusdem cum Deo essentiæ. Hinc ait: Maria erat homo, impossibile est autem ut homo Deum pariat. Socr. l. c. & lib. I. Cyrilli p. m. 10. Ουδαμὴ τὸν υἱὸν ἢ Θεῖα γενεὴ Θεοῦ ἐκ τῆς χειροτονησῆς λέγει γεννηθῆναι, ἀλλὰ Ἰησοῦν, χειρὸς, υἱὸν, κυρίου. Nusquam ergo divine literæ Deum, (h. e. Deitatem, sensu Nestoriano) ex Christi genitrice genitum dicunt, sed Jesum, Christum, Filium, Dominum. Et immediatè antecedentibus: DEUM EX IPSA (MARIA) GENITUM NUSQVAM DIDICI. Ad hæc subijcit: Ὅτι μὴ Θεὸς ἀληθῆς, Θεογενεσιν δὲ μάλλον ἀπὸ Θεογενεσιν ὁ χειρὸς. Quòd non verè Deus, sed Deiferus potius homo fuerit Christus, ut ipse putat, proferens illam Angeli vocem beato Joseph dicentis: Surge & accipe puerum: atque ipsos quoque Angelos, qui nobis procul dubio sunt sapientiores, sciuisse, ait, puerum fuisse.

94 A 7382

ULB Halle 3
002 183 692

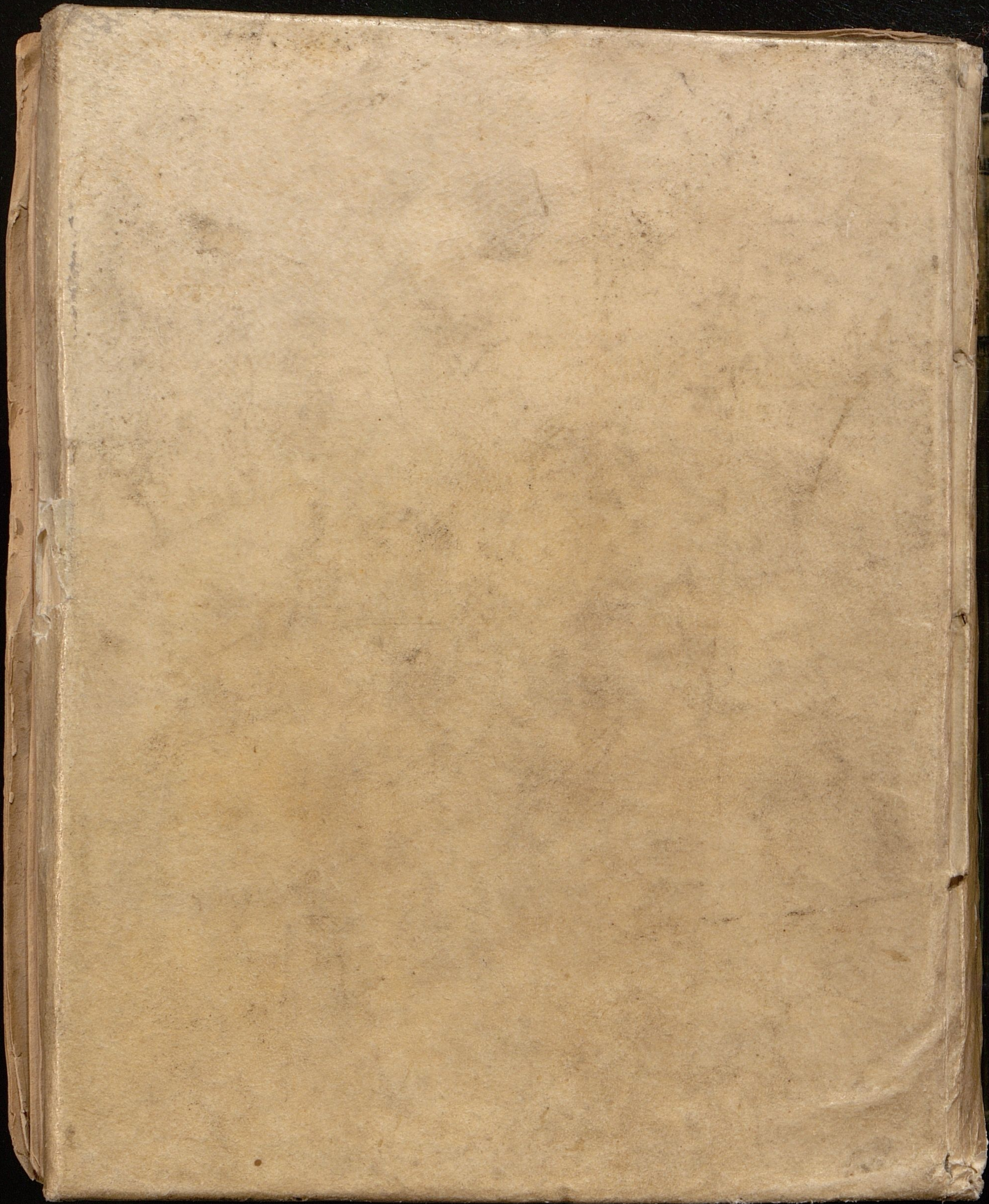

SB.

VD 17

21.7.99 Bd. 1

De
NESTORIO,
disputabunt
Annuate Jehova,
PRÆSES
M. JOHANNES SIMON FRANCUS,
MOENO-FRANCOFURTANUS,
&
Respondens
M. STEPHANUS PILARIK,
Matthæi-Villa Hungarus,
SS.Theol. Studiosus.
Anno cl^o l^o LXX. d. 6. Augusti. horis mat.
In Auditorio Minori,
*****
WITTEBERGÆ,
Typis MICHAELIS Wende.

